

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 9 – 10 (1668 – 1669)
24 жовтня 2019 р., четвер

ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

ТОРУЮЧИ ШЛЯХ ДО НОВИХ ЗДОБУТКІВ

*Недостатньо тільки отримати
знання – їх треба застосувати.
Недостатньо тільки бажати –
треба діяти.
Йоганн Вольфганг фон Гете*

Кожен новий навчальний рік – це новий етап у житті університету, який відкриває шлях до нових здобутків, перемог і відкриттів. Традиційно, щоб почати підкорювати нові височини, ми підбиваємо підсумки минулого року на щорічній конференції трудового колективу ХНАДУ, який очолює заступник ректора з науки і техніки України, почесний громадянин м. Харкова, доктор технічних наук, професор А.М. Туренко.

Звертаючись до університетської громади, Анатолій Миколайович палко подякував викладачам і співробітникам, які міцно тримають наш ХНАДУ на високому щаблі серед інших ЗВО. Висококваліфіковані педагоги вищої школи, талановиті вчені та обдаровані аспіранти – це чи найважливіші складові успіху нашого вишу. Своєю бездоганною відданістю професії, студентам і науці вони плекають славу про нас як на теренах України, так і далеко за її межами. Титанічною працею професорсько-викладацького складу не лише стверджується авторитет нашого навчального закладу, але й зростає якість підготовки студентів, що робить їх конкурентоспроможними й затребуваними на сучасному ринку праці.

ХНАДУ впевнено йде в ногу з часом, освоюючи нові технології та модернізуючи здобутки минулих років, а також дбаючи про престиж і велич професії автомобіліста і дорожника. Традиційно в цю казково-осінню пору ми святкуємо своє професійне свято –

День працівників автомобільного транспорту і дорожнього господарства, що припадає на останню неділю жовтня.

Наразі саме напередодні свята ми вкотре зустрілися з ректором А.М. Туренком, щоб поговорити про досягнення нашого колективу та плани на майбутнє.

– Анатоліє Миколайовичу, країна нині зазнає істотних змін у всіх галузях народного господарства. Як вони впливають на вищу освіту і, зокрема, на подальший розвиток нашого університету?

– Безумовно, нині країну охоплює лавина реформ і модернізацій, у тому числі вони торкнуться і напрацьованої роками системи вищої освіти. Світ йде далеко вперед і необхідно пристосовуватися до сучасних тенденцій, але при цьому не забувати все те, на чому базується наша освіта. Нашою головною метою була і залишиться підготовка висококваліфікованих фахівців для такого потужного комплексу як автомобільні дороги, з якими пов'язані транспорт, логістика та їх обслуговування. І цей комплекс, як ніколи, потребує працівників, яких випускає наш ЗВО. Тому цього року ми пройшли первинну акредитацію за трьома спеціальностями: 131 «Прикладна механіка» («Бакалавр», зав. каф. М.А. Подригало); 193 «Геодезія та землеустрій» («Магістр», зав. каф. А.Г. Батракова), а також 132 «Матеріалознавство» («Магістр», зав. каф. Д.Б. Глушкова). Попри неминуче скорочення штату професорсько-викладацького складу, ми сумлінно працюємо, щоб надати якісні знання нашим студентам, які, полишивши стіни своєї alma mater, були б затребувані на сучасному ринку праці.

– У виступах і промовах Ви завжди наголошуєте, що перед ХНАДУ стоїть завдання забезпечити галузь висококваліфікованими фахівцями, обізнаними в сучасних тенденціях розвитку науки. Цю підготовку забезпечує професорсько-викладацький склад, який сумлінно працює над підготовкою саме фахівців найвищого ґатунку, чи не так?

– Звичайно, високопрофесійний колектив наших викладачів докладає максимум зусиль для навчання та виховання студентства. Вони своїми досягненнями подають хороший приклад і дають поштовх для самореалізації і розвитку молоді. На 1 липня 2019 р. кількість штатних викладачів із вченими ступенями і званнями складала 80,6%. За цим показником колектив університету успішно завершив виконання комплексної програми «Кадри» на 2015 – 2019 рр. Сподіваюся, що і в майбутньому щойно затверджену плані до 2025 року ми утримаємо рівень показника якості на 75% для викладачів з вченими ступенями і званнями. Але не хотілося б це робити за рахунок звільнення «непотрібних». Нині із 34 кафедр університету, що були на початку навчального року, – 26 очолюють доктори наук, професори. Це дещо зменшений показник за рахунок вимушеного скорочення кількості кафедр у минулі роки. Щодо випускових кафедр, то їх стовідсотково очолюють доктори наук, професори і це відповідає державним вимогам якості підготовки фахівців для народного господарства. До речі, найближчим часом докторську дисертацію має захистити декан дорожньо-будівельного факультету С.О. Бугаєвський, що є для деканів доброю традицією. Основним критерієм підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації є кількість захищених дисертацій у межах навчання в аспірантурі і перебування в докторантурі. Так, у 2018 р. було захищено 13 кандидатських і 6 докторських дисертацій (О.Г. Гурко, Т.О. Ярхо,

В.А. Корогодський, Д.В. Абрамов, В.І. Клименко, Р.О. Кайдалов). З початку цього року захищено 11 кандидатських (з них 5 – у визначений термін) та 4 докторські дисертації (О.А. Бобошко, В.О. Вдовиченко, О.В. Степанов, С.В. Філіпковський). До кінця 2019 р. маємо забезпечити захист не менше 17 кандидатських та 7 докторських дисертацій (серед яких і В.М. Манойло, І.В. Кіяшко, В.О. Шевченко та інші).

Продовження на с. 2

ТОРУЮЧИ ШЛЯХ ДО НОВИХ ЗДОБУТКІВ

Продовження. Початок на с. 1

Принагідно зазначу, що традиційно досягнення наших науковців відзначаються на державному рівні. Так, до Дня науки з метою стимулювання творчої праці та засвідчення видатних особистих досягнень державні стипендії було призначено видатним діячам науки професорам В.П. Кожушку та Є.С. Венцелю. Така стипендія була призначена і мені, але це заслуга не моя особиста, а усього нашого працелюбного колективу.

Державні стипендії видатним діячам науки було також призначено професорам Д.Б. Глушківій, О.К. Чаплигіну і В.Г. Шинкаренку.

Крім того, Постановою Президії Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки було призначено Стипендію Кабінету Міністрів для молодих учених проф. А.С. Роговому. Відповідними Постановами Верховної Ради України були присуджені: Премія Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок за 2018 рік доц. І.Ю. Шевченко та Іменна стипендія Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених проф. Д.М. Клецу.

На 2019 – 2020 роки іменна стипендія Харківської обласної державної адміністрації з технічних наук ім. Г.Ф. Проскури призначена видатному науковцю проф. О.В. Полярусу. А проф. М.А. Подригало обраний членом міжнародного Співтовариства автотранспортних інженерів (Society of Automotive Engineers).

– **Пане ректоре, відомо, що ХНАДУ активно співпрацює з державними інституціями на науковій ниві. Досить велика кількість наших викладачів виконують професійну експертну оцінку, надаючи суттєву науково-технічну допомогу промисловцям.**

Який наразі наш стан справ щодо наукової діяльності?

– Минулого навчального року науковці університету на високому рівні організували і провели низку наукових і науково-практичних конференцій і семінарів. На базі університету було проведено 31 науковий захід, з них 19 міжнародного рівня і 12 всеукраїнського. Десять із цих заходів були проведені за участю молодих вчених і студентів. Обсяг замовлень на наукові дослідження в цьому році становить 10,6 млн грн. Цей обсяг перевищено

за усіма складовими джерел фінансування. Завдяки наполегливості та цілеспрямованості наших вчених університет досяг значних наукових здобутків, серед яких такі, як: утримання рівня фінансування науково-дослідних робіт, подовження терміну доступу до міжнародних наукових баз даних Web of Science і Scopus, висока наукова активність молодих учених тощо.

Нині в університеті виконуються сім науково-дослідних робіт, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, з них два фундаментальні дослідження, одне прикладне дослідження, три науково-технічні розробки та одна наукова робота молодих учених. Обсяг робіт за рахунок загального фонду у 2019 р. складає 3 млн 378,3 тис. грн, що майже вдвічі більше ніж у 2018 р.

Крім того, у рамках виконання держбюджетної науково-дослідної роботи «Розробка сонячної зарядної станції для електромобілів» придбано та встановлено частину обладнання для розбудови сонячної електростанції. Змонтовано першу частину сонячних панелей потужністю 600 Вт, що дає змогу використовувати зелену енергію для власних потреб університету, а саме планується організувати освітлення території у темну пору доби. Це обладнання буде використано у наукових дослідженнях за тематикою енергозберігаючих технологій.

За рахунок коштів спеціального фонду укладено 90 договорів з замовниками на виконання науково-дослідних робіт. Сукупний обсяг науково-технічної діяльності у 2019 р. становить 10,6 млн грн. Як і в попередні роки, основою фінансування досліджень є кошти спеціального фонду бюджету – 7,2 млн грн. Основним замовником робіт є Державне агентство автомобільних доріг України та підпорядковані йому підприємства. Річний обсяг науково-дослідних робіт, що виконуються в цьому році на замовлення Агентства автомобільних доріг та його підприємств, складає 3,5 млн грн.

План науково-дослідних робіт по спеціальному фонду буде виконано на 192 %. Найкращих планових показників з укладання договорів на виконання наукових досліджень для підприємств та організацій досягли такі кафедри: будівництва та експлуатації автомобільних доріг (зав. каф. проф. В.К. Жданюк), технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії (зав. каф. проф. В.О. Золотарьов), двигунів внутрішнього згоряння (зав. каф. проф. А.О. Прохоренко), а також транспортних технологій (зав. каф. проф. Є.В. Нагорний).

– **Анатоліє Миколайовичу, ми торкнулися теми науки в нашому ЗВО. У будь-якому разі, окрім викладачів, значну роль відіграє студентська, а також аспірантська наука. Наші студенти є постійними учасниками як всеукраїнських, так і міжнародних олімпіад, конкурсів і конференцій, це виховує сильний дух і загартовує їх перед самостійним професійним життям після навчання в університеті, чи не так?**

– Цілком з Вами погоджуюсь, участь студентів у різних науково-технічних заходах піднімає престиж ХНАДУ серед інших вишів.

А ще це безцінний досвід, адже молодь розвивається у різних напрямках, здобуваючи комунікативні та конкурентні якості. Студентство – це наша гордість і рушійна сила, яка спонукає до нових звершень і розширення горизонтів.

Організація і проведення роботи з обдарованою молоддю в ХНАДУ здійснюється на належному науково-методичному рівні з використанням сучасних форм і методів ведення наукової та інноваційної діяльності відповідно до вимог нормативних документів.

Висока результативність роботи з обдарованою молоддю підтверджується публікацією великої кількості наукових статей у міжнародних і вітчизняних виданнях, участю в міжнародних і всеукраїнських студентських наукових олімпіадах; міжнародних, всеукраїнських і регіональних студентських наукових конкурсах та конференціях.

Аналізуючи роботу кафедр з обдарованою молоддю у 2018 – 2019 н.р., ми маємо відносну стабільність рівня творчого потенціалу студентів нашого університету. Так, минулоріч 2816 студентів брали участь в творчих заходах. У всеукраїнських, міжнародних, кафедральних та інших олімпіадах брав участь 541 студент. Стали переможцями та отримали дипломи I, II і III ступенів 117 студентів. Нас вкотре приємно вражає збільшення кількості переможців у всеукраїнських студентських олімпіадах, де 24 студенти вибороли призові місця. У цьому н.р. значно покращив роботу з обдарованою молоддю ФППГ, викладачі якого підготували 28 призерів: у міжнародних студентських олімпіадах – 13 осіб, у міжнародних студентських наукових конкурсах – 10, а також у конференціях – 5 переможців.

У міжнародних, всеукраїнських і регіональних конкурсах студентських наукових робіт та інших конкурсах брали участь 655 студентів. Із них 152 студенти стали переможцями та отримали дипломи I, II і III ступенів. Хочу зауважити, що за кількістю студентів-переможців Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт університет упорядкований останніх п'яти років входить до п'ятірки кращих ЗВО України.

У міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях, семінарах і форумах брали участь 1620 студентів, із них 107 студентів стали призерами та отримали дипломи I, II, і III ступенів.

– **Анатоліє Миколайовичу, підготовка майбутніх спеціалістів має підкріплюватися новітніми навчально- і науково-методич-**

ТОРУЮЧИ ШЛЯХ ДО НОВИХ ЗДОБУТКІВ

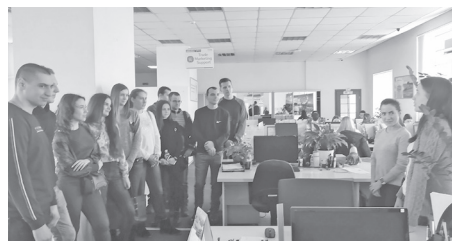
Продовження. Початок на с. 1 – 2

ними виданнями, які зазнають оновлення і модернізації, а також сучасною навчально-лабораторною базою університету.

Дайте коментар, будь ласка, щодо цього напрямку роботи.

– Підготовка сучасних видань підручників і навчальних посібників та інших складових методичного забезпечення навчального процесу була у центрі уваги НПП кафедр. Щороку ми формуємо план-замовлення на видання навчальної літератури (підручників, навчальних посібників і методичних вказівок). Відповідно до цього плану у 2020 р. буде видано чотири підручники та 21 посібник.

У поточному році співробітники ЛІТОс створювали відповідні умови формування електронного університету, головна мета якого полягає у підвищенні якості навчання та мотивації студентів. Сучасний університет – це інформаційно-освітній простір відкритих освітніх ресурсів, дистанційних курсів, в якому гнучкий навчальний процес з використанням інформаційних технологій у змішаному навчанні дозволяє студенту обирати свої шляхи навчання та контролювати свій прогрес. Ця ідея відображена у «Концепції розвитку сучасного університету в ХНАДУ», де визначено основні положення стратегії розвитку сучасного електронного університету. Розгортається створення методичних кабінетів викладача та електронних курсів-ресурсів. Найголовніша складова електронного університету – це система дистанційного навчання.

Важливим напрямом оновлення та модернізації навчально-лабораторної бази університету є збільшення ресурсів комп'ютерної техніки, розвиток мережевої інфраструктури та впровадження сучасних програмних засобів. Так, минулоріч на оновлення комп'ютерного обладнання на кафедрах і в підрозділах університету було витрачено понад 320 тис. грн.

Ми також надавали значну увагу подальшому розвитку та модернізації комп'ютерної мережі університету, на що було витрачено понад 62,5 тис. грн. Постійно розширюється покриття бездротовим Wi-Fi інтернетом. Здійснювалось регулярне оновлення навчальних серверів та серверів керування навчальним процесом. Запрацював новий сучасний офіційний сайт ХНАДУ. Подальший розвиток отримали також автоматизовані системи з отримання інформації, яка міститься в локальній мережі університету та в інтернеті.

– Одним із складних і нагальних питань все ж залишається питання профорієнтації абітурієнтів. Ніхто не залишається осторонь профорієнтаційної роботи, адже як ви-

кладачі, так і студенти активно працюють над підвищенням іміджу університету.

Як цю роботу ви впоралися з цим завданням?

– Упродовж минулого року відповідальними за цей напрям на кожній кафедрі була виконана значна профорієнтаційна робота із застосуванням відео та презентаційного матеріалу про університет у всіх закріплених школах, технікумах і коледжах, надаючи особливу увагу тим навчальним закладам, з яких упродовж двох останніх років до ХНАДУ завжди вступають учні. На жаль, це заклади Харкова, Харківського району та області. Найкраще з цим завданням впоралися десять кафедр, головним чином – випускові, як виняток – кафедра вищої математики.

Минулоріч наш університет брав участь у понад 45 профорієнтаційних заходах за участю всіх факультетів, відділу організації сприяння працевлаштуванню студентів, викладачів, студентів та представників приймальної комісії. Цього року почалося оновлення відеоматеріалів та агітаційного матеріалу для кожної кафедри і факультетів. Сучасною новою формою реклами університету стало створення сторінок кожного факультету та випускових кафедр у соціальних мережах, де знаходиться інформація про кафедри, умови вступу, процес організації навчання на різних спеціалізаціях, пропонуються можливості працевлаштування після закінчення університету тощо. До речі, минулоріч два Дні відкритих дверей ми провели у стандартному форматі, а третій – у новому, що показав гідний результат та хороші відгуки.

Цього року на бюджетні місця для денної форми навчання було рекомендовано 241 вступника. Загалом на перший курс було зараховано 449 вступників, що на 42 місця більше ніж у минулому році. У 2019 р. збільшилась кількість студентів, зарахованих на перший прискорочений курс навчання (до 165 вступників). Крім того, збільшилась кількість зарахованих студентів на 2-й та 3-й курси денних факультетів за контрактом до 187 осіб. У порівнянні з минулим роком дещо зменшилась кількість студентів, зарахованих до магістратури (з 647 до 542 осіб). Це пов'язано зі зменшенням випуску бакалаврів у 2019 р., водночас збільшилась кількість вступників до магістратури з інших ЗВО. Звісно, що такий набір радує, але наші можливості дозволяють навчати професії значно більшу кількість студентів, адже у нас є потужний професорсько-викладацький склад, сучасні науково-методична та навчально-лабораторна бази. Для покращення ситуації необхідно активізувати профорієнтаційну роботу усіх відповідальних за цей напрям.

– Одним з головних показників діяльності ХНАДУ є його визнання на міжнародному рівні. Багато поколінь працювали над іміджем університету, щоб він займав гідне місце серед інших ЗВО України.

Наскільки твердо ми стоїмо на міжнародній арені нині?

– Міжнародна діяльність університету, як завжди, складається із міжнародної освіти та міжнародного співробітництва.

Щодо міжнародної освіти, то в минулому н.р. в університеті навчалися майже 500 іноземних громадян із 20 країн світу, за їх навчання на рахунок університету надійшло понад 16 млн грн.

Що ж до міжнародного співробітництва університету, то в минулому році продовжувалась робота з його активної інтеграції до європейського освітнього простору. Перш за все – це реалізація двох європейських проектів ERASMUS+ з Дрезденським технічним університетом (Німеччина) та з Лодзинською політехнікою (Польща). У рамках їх виконання минулоріч у Дрезденському технічному університеті упродовж трьох місяців навчався студент факультету транспортних систем Владислав Івахник, п'ять викладачів кафедри транспортних систем і логістики пройшли стажування в Німеччині.

Щодо європроекту з Лодзинською політехнікою, то в минулому н.р. у ній упродовж семестру навчалися три студенти механічного факультету, а також пройшли стажування 16 наших студентів і викладачів. До речі, за минулий рік підготовлено п'ять нових запитів до Європейських проектів і програм і до ХНАДУ вже надійшла інформація про відібрані запити у 2019 р.: з Ризькою політехнікою – професора А.В. Гнатова та з Бранденбурзьким університетом (м. Котбус, Німеччина) – в напрямку автомобілів і двигунів внутрішнього згоряння.

Два студенти нашого університету (Олександр Лічук з автомобільного факультету та Ілля Хамза з механічного факультету), виборовши міжнародні гранти спеціальної програми Міністерства економіки Німеччини, пройшли стажування за обраними спеціальностями на сучасних німецьких підприємствах (перший – на фірмі «Фольксваген», упродовж п'яти місяців, другий – в ІТ-компанії міста Оснабрюк, упродовж трьох місяців). Це вагоме міжнародне досягнення наших студентів, адже з усієї України німецькі працевластувальники відібрали всього 24 переможці. Загалом майже 50 студентів, аспірантів, викладачів і науковців у минулому н.р. взяли участь у міжнародній академічній мобільності університетів світу.

Закінчення на с. 4

ТОРУЮЧИ ШЛЯХ ДО НОВИХ ЗДОБУТКІВ

Закінчення. Початок на с. 1 – 3

Найвизначнішою подією в міжнародному житті університету був візит німецької делегації Бергшге університету з міста Вупперталь на чолі з всесвітньо відомим фахівцем дорожньої галузі, проф. Хартмутот Бекедалем. Його плідне та успішне співробітництво із зав. каф. технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії проф. В.О. Золотарьовим триває понад п'ять років. Це – стажування фахівців кафедри в Німеччині, спільні дослідження в напрямку пошуку нових сучасних дорожньо-будівельних матеріалів, обмін науково-технічною інформацією тощо. Під час візиту було здійснено передачу (на благодійній основі) кафедри ТДБМ і хімії німецького обладнання для випробувань і лабораторних досліджень дорожніх матеріалів.

Кафедра на чолі із В.О. Золотарьовим у минулому році започаткувала співробітництво з французькою фірмою Roadway Solution і на її звернення на кафедрі наразі проводяться випробування французьких полімерних матеріалів і технологій їх застосування під час дорожнього будівництва.

У минулому році було підписано ще одну міжнародну угоду з німецькою вищою технічною школою з міста Ансбах. Її головним напрямком стали спільні наукові дослідження, спрямовані на удосконалення двигунів внутрішнього згоряння, в яких взяли участь аспірант кафедри ДВЗ Дмитро Швидкий під керівництвом проф. Ф.І. Абрамчука разом з німецьким професором І. Пакішке.

Минулий рік став роком активних контактів з іноземними випускниками університету, які успішно працюють майже у 80 країнах світу.

Всі ці заходи становлять сутність інтернаціоналізації науково-педагогічної діяльності університету, адже це не лише нові можливості подальшого розвитку нашого університету, підвищення якості освіти та дослідницької діяльності, але й суттєве зміцнення міжнародного рейтингу ХНАДУ, його позиції і перспективи на світовому ринку освітніх послуг, які у «ТОП-200» за 2019 р. ще не дуже високі (165 місце).

– *Кожен абітурієнт при вступі до університету, а згодом під час навчання вже у якості студента думає про майбутнє працевлаштування. Як сьогодні ХНАДУ працює над забезпеченням робочими місцями своїх випускників?*

– Угоди про співпрацю укладають як безпосередньо кафедри та відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів після

індивідуального спілкування з працевлаштувачами, так і під час численних заходів, що проводяться за ініціативою відділу за участю кафедр. Завдяки укладеним угодам, маємо 700 заявок на працевлаштування випускників при планованому випуску магістрів у 2019 р. 608 (контрактна + бюджетна форми навчання). На тепер ми маємо 350 місць для можливого працевлаштування майбутніх випускників 2020 р.

Приємно, що упродовж навчального року майже 80 компаній надали місця можливого працевлаштування та місця практики. Завдяки участі у заходах щодо сприяння працевлаштуванню студенти познайомилися з умовами стажувань, практики, відвідали тренінги та майстер-класи від фахівців провідних підприємств, що проходили як в університеті, так і на виробництві. Такі заходи покращують імідж університету та, певним чином, забезпечують його популярність і підвищення рейтингу на ринку освітніх послуг.

Традиційний захід «Ярмарок вакансій» дає можливість студентам своєчасно і гнучко реагувати на всі зміни ринку праці. Завдяки проведенню цього заходу щорічно університет знаходить нових партнерів, закріплює вже налагоджені взаємовідносини, що мають за мету сприяння працевлаштуванню випускників. Цьогорічний захід відвідали майже 60 компаній різних галузей. Ярмарок вакансій – це імідажний проект, що широко висвітлюється в ЗМІ, на інтернет-порталах університету і підприємств, на сайтах пошуку роботи та в соціальних мережах і має за мету сприяння працевлаштуванню студентів, випускників та носить профорієнтаційне і рекламне спрямування. До речі, для підготовки моніторингової справи з надання ХНАДУ статусу національного, а також для отримання преміальних критеріїв щодо досягнень університету, ХНАДУ повинен мати відомості щодо випускників, які підтвердили своє працевлаштування. Це буде головним у 2020 році.

– *Анатоліє Миколайовичу, крім належної організації навчального процесу, важливим є і проведення виховної роботи з молоддю. Як ви вважаєте, чи наші лежить на кураторів груп, які стають певним чином другими батьками для наших студентів. Як працює кураторський корпус нашого вишу?*

– Запевняю, що жоден факультет не залишається осторонь виховання студентів. Упродовж навчального року викладачі університету систематично проводили виховну роботу зі студентами згідно з Комплексним планом виховної роботи ХНАДУ на 2018 – 2019 навчальний рік, а також планів факультетів і кафедр.

Основним завданням кожного викладача є поліпшення виховної роботи у навчальному процесі, забезпечення виховної спрямованості занять. Та все ж основне навантаження у вихованні студентів лягає на плечі кураторів груп. Переважна більшість студентів ставиться до своїх кураторів добре і вдячні їм за допомогу і слушні життєві поради.

Краще виконують свої обов'язки куратори груп: доценти О.В. Дитятєв, О.О. Ярита, І.Ю. Сараєва, Т.В. Волкова, Н.Р. Разумовська, Н.О. Семченко, Н.О. Лалазарова, О.В. Павленко, О.О. Орда, Т.В. Ковальова, О.І. Дмит-

рієва, О.В. Кудрявцева, І.Ю. Шевченко, О.В. Синьковська, Н.О. Опришко, І.О. Хорошилова, К.П. Болдовська та Н.В. Діденко; ст. викладачі С.О. Коверсун і Л.М. Кісіль, а також асист. Я.І. Величко.

– *Анатоліє Миколайовичу, і наостанок найголовніше запитання, які плани стоять на майбутній навчальний рік, а також Ваші побажання напередодні професійного свята.*

– Цей навчальний рік буде досить напружений через необхідність планового підтвердження статусу національного університету, акредитації освітньо-професійних (освітньо-наукових) програм за всіма спеціальностями на всіх рівнях підготовки та забезпечення подальшого підвищення якості освіти. Вітчизняна вища школа потребує удосконалення форм і методів роботи зі студентами, всебічного використання новітніх технологій навчання та зміцнення наукового потенціалу і навчально-лабораторної бази, а також поєднання сучасного виробництва зі змістом освіти і формами її надання. Роботи у нас досить багато, але сумлінною працею та багаторічним досвідом ми зможемо все подолати.

Користуючись нагодою, хочу подякувати за відповідальне ставлення до роботи і привітати з професійним святом дружний та працьовитий колектив нашого університету. Ваша творча праця, шановні колеги, формує національну ідею, від якої залежить престиж і перспективи розвитку сучасного суспільства. Висловлюю щирі подяку всім працівникам університету за внесок у розвиток освітньої галузі, національної науки і культури та плідну працю на користь ХНАДУ й України.

Зичу Вам міцного здоров'я, подальших творчих здобутків і безмежних успіхів у професійній діяльності! Добра і любові Вам!

Швидко минають роки та ще швидше, інколи аж занадто блискавично, змінюється все навколо нас: тенденції, технології, навіть суспільна думка. Та, попри все, освіта посідає вагоме місце у житті людини. Кожен обирає свій напрям і стратегію, з якою буде йти своїм шляхом.

У вихорі цих суспільних змін ХНАДУ не тільки зміг встояти на своєму шаблі, а й іти пліч-о-пліч з часом. І все це завдяки титанічній праці та самовідданості колективу нашого університету, який не лише допомагає студентам опанувати складні технічні дисципліни, а й виховує у них повагу до традицій і здобутків попередників.

Так було, є і буде завжди, адже усі ми бережемо і пам'ятаємо минуле, щоб зробити кращим майбутнє і перенести це у своє подальше життя.

Ольга Васильківська

ЦІКАВИНКИ НОЧІ НАУКИ

Цього року традиційний профорієнтаційний захід «Ніч науки», що пройшов в нашому місті вже в'яте, відбувся у прекрасний і напрочуд сонячний осінній суботній день 21 вересня, у якому взяли участь 18 ЗВО, серед яких і наш ХНАДУ.

Нам, як і в попередні роки, дійсно було чим порадувати та здивувати гостей міста, учнів та їхніх батьків, адже ми вкотре підготували велику і пізнавальну програму. Урочисте відкриття заходу пройшло не тільки на майданчику перед університетом, але й у внутрішньому дворі. Відкриваючи Ніч науки святковим концертом, наші талановиті студенти співали для школярів Харківщини сучасні пісні, а волонтери активно запрошували усіх відвідати локації та експозиції.

Варто зауважити, що цього року наш виш підготував креативну та ігрову програму з призами і солодощами. З 16:00 до 22:00 ми в ігровій формі показали дітям цікаву, захоплюючу і пізнавальну програму. Учні залюбки спробували свої сили у водінні спортивного автомобіля, брали участь в квест-кімнатах (англійською мовою), грали з роботом в лабіринті, проводили досліди на кухні дорожньо-будівельних матеріалів і навчалися підприємництву для майбутніх бізнесменів у квест-кімнаті «Гроші мають значення». Для наших викладачів такий досвід був не вперше і знову дав позитивні результати і враження.

У цьому році міський захід «Ніч науки» відвідали майже 8 тис. учнів, а в нашому університеті побувала 1000 школярів, які завітали до ХНАДУ як з класними керівниками, так і з батьками (на 200 більше ніж 2 роки тому). Це свідчить про те, що Ніч науки стала дуже важливим заходом і з кожним роком школярі отримують більш цікаву, оновлену та корисну інформацію про ЗВО і професії. Ніч науки дійсно дозволяє старшокласникам зробити правильний вибір і прийняти важливе рішення, відповівши на запитання: «Ким я хочу стати?»

Принагідно зазначимо, що між усіма локаціями, де проходили акції, курсували автобуси. Сісти в акційний автобус можна було біля будь-якого ЗВО. Крім того, на маршруті чергували во-

лонтери, які надавали всю необхідну інформацію, програму, схеми пересування тощо. Цього року була підбрана нова команда волонтерів з кожного факультету, які, як завжди, проявили себе найліпшим чином, показавши свої організаторські здібності. На зупинках відповідальними були студенти ФТС, які чітко та згідно з правилами дорожнього руху зустрічали і проводжали гостей.

Власне у ХНАДУ волонтери також брали активну участь, знаходили професійний підхід до кожного класу та учня і працювали дуже злагоджено. Та найважливішим було те, що всі волонтери підійшли до виконання цього завдання з натхненням і бажанням показати свій університет якнайкраще, активно допомагаючи усім у вирішенні будь-якого питання. Всі вони зробили неоціненний внесок в організацію та проведення Ночі науки в нашому університеті, за що їм велика подя-

ка. Їхня привітність, організованість і вміння спілкуватися як з найменшими школярами, так і з учнями випускних класів допомогла подолати всі бар'єри і створити дружню обстановку.

Під час заходу наші гості відвідали лабораторію швидкісних автомобілів, де побачили рекордно-гоночні моделі, створені руками студентів, а також гібридний автомобіль, розроблений науковцями університету, що має двигун внутрішнього згорання та електричний. Школярі відвідали також спеціалізовані локації, де відбулася демонстрація фрагментів 3-D моделювання в машинобудуванні, та самостійно створили 3-D моделі. А під час конкурсу об'ємного моделювання «ХНАДУ 3D rep» написали 3-D ручкою «ХНАДУ» та отримали подарунок. У фойє викладачі АФ провели конкурс «Історія виникнення різних марок автомобілів». Під час заходу також відбулися вікторини «Метрологія навколо нас. З виміра-

ми по життю», «Визнач модель за проекціями» та конкурс «Спробуй себе у сфері IT-технологій (розробка додатку до ОС Android)». Ці локації були дійсно дуже корисними для школярів, які, окрім усього іншого, зацікавились й новітніми розробками наших фахівців, зокрема: сучасними матеріалами для будівництва доріг, технікою для дослідження якості дорожнього покриття, альтернативними видами палива тощо. Наші потенційні абітурієнти залюбки відвідали і локацію «Кухня дорожньо-будівельних матеріалів».

Цього року організатори заходу велику увагу приділили енергоефективності, тому еко-квест, як ніколи, був популярним та цікавим. Школярі також відвідали академію BOSCH, де відбулася демонстрація процесів діагностики технічного стану автомобіля з використанням сучасного обладнання фірми BOSCH. Старшокласники інтерактивно взяли участь у створенні комп'ютерних моделей. Школярі взяли також участь у процесах реального моделювання вулиць і доріг міста Харкова, відвідавши дві локації: ділову гру «Транспортна логістика» (із застосуванням інтерактивної дошки) та пізнавальну вікторину «Історія дорожнього руху». Учні також мали можливість подорожувати до Англії, перевіряючи свої можливості й здібності у квест-кімнаті з іноземної мови (англійська) «Навколо світу».

Підготовка до такого грандіозного заходу для деяких кафедр була дуже складною і довгою. Кожну спеціальність наші викладачі хотіли показати і продемонструвати так, щоб навіть найменшим відвідувачам Ночі науки було зрозуміло, доступно і цікаво. Більшість з них вклали не тільки свій професіоналізм, але й прожили цей день з кожним гостем, з кожним класом, з кожною дитиною разом. І бачачи ті щасливі очі дітей, з якими вони виходили із нашого університету, нам вдалося перетворити цей день на маленьке свято, де кожен учень і гість отримав ту інформацію і враження, за якими приходив.

А.В. Коваленко,
координатор заходу

СУЧАСНЕ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО: *ідеї, рішення, результати*

За усталеною традицією у перший місяць осені кафедра технологій металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка проводить міжнародну конференцію.

Не став винятком і цей рік. Наприкінці вересня спільно з НВП «Укрінтех» ми вкотре провели міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасне матеріалознавство: ідеї, рішення, результати», у якій взяли участь понад 130 фахівців із 22 ЗВО України, Польщі і Словаччини та із 28 підприємств і компаній України і Франції.

Серед учасників наукового форуму були представники таких наукових центрів як: Національна металургійна академія України, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Харківський національний аерокосмічний університет ім. М.С. Жуковського «ХАІ», Лодзинський технологічний університет (Польща), Інститут матеріалознавства Словачької академії наук (Словаччина), НУ «Львівська політехніка», НТУ «ХПІ», Львівський національний аграрний університет, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Хмельницький національний університет, Криворізький національний університет, ДНУ ім. Олеся Гончара, Сумський державний університет та ін.

У конференції взяли участь провідні підприємства України, зокрема: «Мотор Січ», «Зброяр», ТОВ «Метінвест», ТОВ «Ендейвер», ПрАТ «Бетонмаш», компанія Effer (Франція), Державний науково-дослідний ін-

ститут випробувань і сертифікації озброєння і військової техніки, ДП «ВО Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова», ПАТ «Запоріжсталь», ПАТ «Одеський припортовий завод», ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат», ТОВ «Краматорський феросплавний завод», «Атоменергомаш», ДП «Завод ім. В.О. Малишева», ТОВ НВП «Укрінтех», АТ ХМЗ «Світло Шахтаря» та ін.

Пленарне засідання відкрив заступник ректора з наукової роботи проф. В.О. Богомолов, доповідь якого про роль матеріалознавства в сучасному машинобудуванні учасники конференції слухали з великим інтересом.

Вкотре ХНАДУ став експериментальною базою та каталізатором новітніх світових розро-

бок у галузі матеріалознавства та неруйнівного контролю якості матеріалів. Другий рік поспіль представник французької компанії Effer П'єр Негре стає завзятим учасником форуму і представляє сучасні відеоендоскопи для діагностування якості матеріалів.

Учасники конференції працювали за такими секціями: процеси структуроутворення і формування експлуатаційних властивостей при використанні сучасних технологій об'ємної термічної обробки; сучасні методи підвищення довговічності виробів (методи поверхневого зміцнення лазерною обробкою, напівплавлення та напильовання покриттів та ін.); методи неруйнівного контролю якості матеріалів; неметалеві та композиційні

матеріали; матеріалознавство у зварювальному виробництві.

З доповідями, поряд із відомими вченими, виступали студенти-магістри, які анонсували результати своїх наукових досліджень, що покладені в основу їхніх дипломних робіт.

Під час наукового заходу було продемонстровано сучасне обладнання для дослідження структури, неруйнівного контролю якості та визначення механічних властивостей, що наразі є найбільш затребуваними підприємствами різних галузей.

Матеріали конференції опубліковані в збірнику, що включає 47 статей, які охоплюють різні проблеми матеріалознавства (у т.ч. 14 одноосібних статей магістрів).

На думку учасників конференції, з урахуванням сучасних потреб машинобудування основними напрямками матеріалознавства мають бути: створення нових матеріалів з підвищеними функціональними властивостями; розробка методів поверхневого впливу (нанесення покриттів, модифікування, наноструктурування) з метою підвищення надійності та довговічності виробів; вдосконалення існуючих і розробка перспективних методів неруйнівного контролю якості матеріалів.

Учасники цьогорічної конференції відзначили, що вона, як завжди, пройшла в теплій, творчій і дружній атмосфері.

Дякуємо всім за співпрацю та натхнення і сподіваємося на подальші зустрічі.

ДЕНЬ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ

З метою вшанування мужності та героїзму захисників територіальної цілісності та незалежності України, військових традицій і звитяг українського народу, сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості в Україні встановлено свято – День захисника України, яке щорічно відзначається 14 жовтня.

Цей день є особливим для українців, які саме 14 жовтня відзначають День Покрови Пресвятої Богородиці – старовинне християнське свято, встановлене на честь явлення Пресвятої Богородиці у 910 році у Константинопольському Влахернському храмі (де зберігалася риза Пресвятої Діви Марії, її головний покров і частина пояса, перенесені з Палестини у V ст.). Під час облоги Константинополя ворогами 910 року святий подвижник Андрій Юродивий побачив у небі над містом Матір Божу із сонмом святих. Пресвята Богородиця з'явилася жителям міста та опустила додолу омофор (покривало у вигляді широкого шарфа, котре зазвичай жінки носили навколо шиї), прийнявши їх під свій захист. Після цього війська противника відступили, а місто було врятовано.

Чотирнадцятого жовтня відзначається також День Українського козацтва, враховуючи історичне значення і його заслуги в

утвердженні української державності та вагомий внесок у сучасний процес державотворення.

Із давніх-давен Богородиця є покровителькою українського козацтва та усіх українських збройних формувань. Богородиця була заступницею козаків у походах, її зображення було вибите на хрестах, які вони носили. На Покрову козаки проводили загальновійськову Раду, де переобирали кошового отамана і старшину. Першу церкву на честь Покрови запорожці побудували у 1659 р. на Чортомлицькій Січі. За час існування Січей збудовано 13 церков Покрови Богородиці.

Козацьку традицію вшанування Богородиці перейняли захисники Української Народної Республіки. У роки Другої світової

війни, попри всю радянську атеїстичну пропаганду, багато українців – солдатів діючої армії, перед боєм з нацистами зверталися до Господа та Діви Марії з молитвою про порятunek і перемогу.

Пресвята Богородиця й нині залишається заступницею усіх українських військових. Сучасна Українська армія від часу її створення у 1991 році на заміну радянським символам почала активно запроваджувати козацькі. На прапорах українських частин замість червоної зірки з'явилися козацькі хрести і національний герб – тризуб, а іменами козацьких полководців стали називати військові навчальні заклади і частини.

У Конституції України вказано, що наша держава спирається «на багатовікову історію українського державотворення». Саме з огляду на традиції та глибокий історичний зміст якраз 14 жовтня і було встановлено свято – День захисника України.

Палко вітаємо захисників України, які наразі відважно оберігають нашу Вітчизну від посягань ворога, і зичимо їм безмежних мужності та звитяги, міцного здоров'я і сили для здобуття перемоги!

В.Г. Покотило,
помічник першого проректора з виховної роботи, полковник у відставці
(За матеріалами ЗМІ)

ОФІЦІЙНО

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Наприкінці вересня під головуванням проф. М.Д. Касліна відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Основні напрями навчально-методичної діяльності університету у 2019 – 2020 н.р. та завдання методичних комісій факультетів і секцій з планування цієї роботи. З цього питання доповів проф. М.Д. Каслін, який відзначив, що основні напрями навчально-методичної діяльності університету базуються на напрямках розвитку та реформування закладів вищої освіти. А це – скорочення мережі навчальних закладів; інтелектуалізація населення через ЗВО; якість освіти; мотивація студентів; удосконалення матеріальної бази ЗВО; зміни в науці тощо. У 2020 році ХНАДУ необхідно підтвердити статус національного ЗВО, розробити стратегічний план розвитку до 2027 року, продовжити акредитацію освітньо-професійних програм, а також гідно відзначити 90-річчя університету.

В обговоренні першого питання взяли участь проф. В.Г. Шинкаренко і доц. Д.П. Лабенко.

2. Аналіз виконання планів підготовки навчально-методичної літератури у 2019 – 2020 н.р.

Заслухавши та обговоривши доповідь доц. В.О. Федорової, методична рада відзначає, що секція підготовки до видання та управління навчально-методичним забезпеченням працювала у 2018 – 2019 н.р. відповідно до плану, затвердженого методичною радою університету.

За цей час видано 32 підручники та навчальні посібники. Активно працювали кафедри факультету транспортних систем, які видали 11 навчальних посібників. Також у минулому навчальному році було видано 116 методичних вказівок.

Упродовж поточного року отримали дозвіл ХНАДУ на публікацію і розміщення 4 підручників та 13 навчальних посібників.

В обговоренні цього питання взяли участь проф. Н.В. Внукова і доц. А.І. Кудін.

У різному було надано інформацію:

1. Представлення до вченого звання доцентів кафедри будівельних і дорожніх машин О.О. Резнікова, О.В. Орла та О.В. Щукина (доц. Ю.В. Рукавишніков), а також до-

цента кафедри управління та адміністрування Н.А. Бочарової (доц. Ю.О. Костенко).

2. Про отримання дозволу на видання підручника:

– «Інтелектуальні системи контролю технічного стану транспортних засобів» (українською мовою). Автори: Волков В.П., Гричук І.В., Мармут І.А., Гричук Ю.В., Волкова Т.В., Волков Ю.В.

та посібників:

– «English for Engineers» (англійською мовою). Автор: Сасенко Н.В.;

– «Системний аналіз та математичне моделювання в GNU Octave» (українською мовою). Автори: Савченко В.М., Маций О.Б., Мнушка О.В. (доц. В.О. Федорова).

3. Затвердження нового складу методичної ради та відповідних секцій (проф. М.Д. Каслін).

4. План роботи методичної ради в осінньому семестрі 2019 – 2020 н.р. (проф. М.Д. Каслін).

5. Зміна до форми рейтингової оцінки навчально-методичної роботи викладачів кафедр (О.М. Харківська).

О.М. Харківська, секретар методради

СУЧАСНИЙ СТАН МОСТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ХАРКОВА

Важлива роль мостових споруд в організації транспортного процесу визначає не лише високі вимоги до транспортно-експлуатаційного стану споруд, але й потребує своєчасного їх ремонту та реконструкції.

Проте нині склалася така система організації утримання, експлуатації і виконання ремонтних робіт на міських транспортних спорудах, що неспроможна швидко та якісно вирішувати ці завдання. Багато в чому це пояснюється недостатньою проробкою проблем, відсутністю будь-яких економіко-математичних обґрунтувань при виборі схем утримання та проведення ремонтних робіт, а також недостатнім фінансуванням в умовах обмежених ресурсів і, найголовніше, відсутністю спеціалізованих мостових організацій, які могли б на професійному рівні виконувати експлуатацію та поточні ремонти.

Отже, необхідна професійна оцінка варіанта ремонту міських дорожно-транспортних споруд за багатьма критеріями, які повинні враховувати не тільки економічні, але й соціальні та екологічні наслідки проведення ремонтних робіт. При багатокритерійному оцінюванні виникає проблема проведення переговорів між різними організаціями для погодження незбіжних інтересів.

Різне збільшення кількості транспортних засобів, їх видів і, найголовніше, навантажень на вісь, при одночасному зниженні пропускної здатності і вантажопідйомності міських мостів призводить до необхідності довгострокового планування поліпшення дорожньої мережі і насамперед розташованих на них мостових інженерних споруд.

На вулично-дорожній мережі Харкова на підставі банку даних багаторічних обстежень ХНАДУ, а також тенденцій зміни цього стану мостових споруд упродовж двадцяти років фахівці кафедри мостів, конструкцій та будівельної механіки запропонували змінити ідеологію експлуатації мостових споруд, оцінку реальних можливостей і стратегію ремонту на найближчий період.

Показниками вкрай поганого стану мостових споруд є:

- недостатня вантажопідйомність мостових споруд (виходячи з сучасних навантажень), що змушує вживати заходи щодо обмеження маси транспортних засобів на вулицях і навантажень, що обертаються;
- недостатня пропускна здатність великої кількості мостових споруд в умовах зміненої інтенсивності транспорту і габаритів;
- фізичний та моральний знос мостів, від більшості яких підійшов до граничного терміну служби;
- високі темпи зносу конструкцій, накопичення ушкоджень через постійні недоременти, що знижують у кінцевому рахунку терміни служби споруд;
- поступове зниження (через зростання мас транспортних засобів) надійності мостових конструкцій;
- наявність на вулично-дорожній мережі споруд з граничним (аварійним) зносом;
- відсутність спеціалізованих організацій з експлуатації і ремонту мостових споруд.

Незадовільний стан мостового господарства на вулично-дорожній мережі призводить

до великих соціально-економічних втрат у місті. Вихід з ладу або погіршення умов експлуатації окремих транспортних споруд різко знижує ефективність роботи всієї транспортної системи, промислово-господарського і соціально-економічного потенціалу міста.

Недостатнє розуміння цієї проблеми на всіх рівнях влади призводить до фінансування ремонтно-експлуатаційних робіт за залишковим принципом. Усі бачать погані дороги, але про вихід з ладу самого маленького моста, що паралізує весь рух, та про аварійні мости згадують тільки тоді, коли з ними щось трапляється.

Вулично-дорожня мережа міста Харкова з мостовими спорудами складалася на основі історичного розвитку міста і має три етапи:

- перший етап пов'язаний з розвитком міста до початку XX століття;
- другий етап (індустріалізація міста) пов'язаний з будівництвом великих заводів і розвитком міста навколо них – завершився до кінця 50-х років;
- третій етап пов'язаний з будівництвом житлових мікрорайонів на вільних територіях.

Залежно від етапу мостові споруди на вулично-дорожній мережі мають своє конструктивне рішення і вантажопідйомність.

З розвитком вулично-дорожньої мережі в місті будувалися і мостові споруди у вигляді мостів, шляхопроводів, віадуків. До початку XX століття всі мостові споруди були дерев'яними. Найстарішими вважаються Купецький міст через р. Лопань (побудований у 1909 р., середній прогін якого був підірваний у 1943 р. і відновлений у 1944 р.), а також опори Харківського мосту, зведені в 1901 р. Всі старі мости центральної частини міста були підірвані і відновлені після 1944 р. з використанням старих масивних опор на дерев'яних палях і виконані у вигляді балкових систем з монолітного залізобетону. Решта мостових споруд побудовані упродовж 1950 – 1996 рр.

Наявні відомості про вік мостів свідчать, що 13 мостових споруд старші 60 років, з них 6 – старші 90 років, 30 мостів – віком від 30 до 70 років, а 2 – до 30 років.

Усього в місті експлуатується 63 мостові споруди (разом з пішохідними). У межах міста протікає чотири річки: Лопань, Харків, Уди і Немишля. Для підняття рівня води в річках побудовано дві греблі на річках Харків і Лопань. Отже, в м. Харкові експлуатуються 34 мости, 13 шляхопроводів, 4 віадукі і 6 естакад.

Геополітичне положення нашого міста привело до збільшення потоку вантажів із Західної Європи і Росії. За своїм впливом зростаюча інтенсивність і вага вантажів значно перевищують середньостатистичні параметри, які прийняті в нормативних документах, погіршуючи надійність і довговічність мостових споруд. Європейські країни ще 25 – 30 років тому розпочали проводити планово-профілактичні і капітальні ремонти із залученням державних коштів. Вони переходять до системи збереження мостів, приділяючи цьому велику увагу. Слід враховувати і той фактор, що деякі харківські мости, особливо в центральній його частині, побудовані за технічними нормами, які діяли до 1962 р. і не відповідають умовам руху автотранспорту як за вантажопідйомністю, так і за габаритами. Крім того, місто має частину мостів, що за термінами служби підійшли до граничного стану.

Найважливішою обставиною є суттєва диспропорція між фактичними і необхідними обсягами ремонтних робіт, що склалася за останні 35 років, коли ресурси на поточне утримання мостових споруд виділялися в недостатній кількості. По суті система утримання споруд нині змушена «наздоганяти» нормативний графік ремонтних робіт, адже відремонтувати одразу всі споруди неможливо.

Аналізуючи довговічність мостових споруд у м. Харкові та їх ремонтпридатність, маємо такі висновки:

- 1) 60% мостових споруд знаходяться в дискретному стані «3» – «працездатні»;
- 2) 37% мостових споруд знаходяться в дискретному стані «4» – «обмежено працездатні»;
- 3) окремі елементи «обмежено працездатних» мостових споруд: прогонові будови, тротуари, гідроізоляція, опори, опорні частини знаходяться в дискретному стані «5» – «непрацездатні (аварійні)». Отже, ці мостові споруди підлягають негайному капітальному ремонту;
- 4) 3% мостів знаходяться в аварійному стані;
- 5) для збереження «працездатних» споруд та захисту від подальшого руйнування необхідно змінити методику їх збереження та утримання, виконуючи передбачувані поточні ремонти всіх елементів мостового полотна: асфальтобетонного покриття, гідроізоляції і системи водовідведення, які найменш довговічні і які мають найбільший вплив на появу дефектів у несучих конструкціях.

Незадовільний стан мостового господарства по вулично-дорожній мережі призводить до великих соціально-економічних втрат у м. Харкові. Це змушує переглянути сформований у попередні роки підхід до проблеми поліпшення мостових споруд, визначити бажані зміни політики і в галузі загалом, і в мостовому господарстві зокрема, яка й повинна усунути усі зазначені недоліки. Слід приділити особливу увагу виробленню нового погляду на проблему вдосконалення мостового господарства,

Закінчення на с. 9

ЗАСІДАННЯ. ДИСПУТИ

Щороку в різних ЗВО України проводяться науково-методичні конференції, де розглядаються питання подальшого розвитку та удосконалення тієї або іншої спеціальності. Не є винятком і наш ХНАДУ.

Так, наприкінці вересня на базі кафедри будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова відбулося 54-те засідання науково-методичної ради зі спеціалізації «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання» при науково-методичній комісії МОН України, а також засідання Підйомно-транспортної академії наук України.

У роботі нашого наукового заходу взяли участь майже 30 гостей з різних ЗВО України, які представляли Київ, Одесу, Тернопіль, Львів, Маріуполь, Рівне, Дніпро та ін. Також у роботі засідання взяли участь харківські вчені у цій галузі, які представляли кафедру БДМ ХНАДУ, НТУ «ХПІ», УкрДУЗТ, УПА, ХНУБА. Крім того, від промисловців до нас завітали генеральний директор і головний конструктор ТОВ «Харківський завод ПТО».

За допомогою сучасних мультимедійних технологій було встановлено зв'язок і від імені наших постійних колег із Білорусі (БНТУ) учасників засідання привітав проф. А.В. Вавилов.

Учасників науково-методичної ради палко привітали перший проректор ХНАДУ проф.

НАУКОВА ПОДІЯ ВЕРЕСНЯ

С.Я. Ходирев, голова науково-методичної ради проф. О.В. Григоров, президент ПТАН України проф. В.Ф. Семенюк та господар усіх заходів декан механічного факультету проф. І.Г. Кириченко.

У рамках роботи науково-методичної ради відбулися урочистості з нагоди 80-річчя від дня народження президента Підйомно-транспортної академії наук України проф. В.Ф. Семенюка та 90-річчя від дня заснування кафедри підйомно-транспортних машин і обладнання НТУ «ХПІ».

Президент ПТАН України пан Семенюк урочисто вручив посвідчення новим дійсним членам Академії: головному конструктору ТОВ «Харківський завод ПТО» О.В. Журавель та

завідувачу кафедри БДМ нашого університету доц. В.О. Шевченку.

На засіданні були заслухані доповіді з актуальних питань підготовки фахівців відповідно до нашої спеціалізації. Велику дискусію викликала доповідь проф. І.І. Назаренка з Київського національного університету будівництва та архітектури щодо підготовки фахівців за схемою: ПТУ – технікум «коледж» – інститут – університет. Актуальну проблему порушив у своїй доповіді «Стан розробки стандартів освіти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування»» декан механічного факультету проф. І.Г. Кириченко. Про сучасні методи викладання у вищій школі розповів проф. О.В. Григоров.

Під час засідання Підйомно-транспортної академії наук України було заслухано п'ять доповідей за результатами підготовки докторських дисертацій: доц. В.М. Супонева (каф. БДМ ХНАДУ) на тему «Розроблення методології і алгоритмів створення високоефективного обладнання для безтраншейного прокладання підземних комунікацій», доц. О.І. Голубченка (каф. БДМ ПДАБА) на тему «Інноваційне робоче обладнання ЗТМ для розробки і транспортування ґрунту» та ін.

Крім того, під час засідання Підйомно-транспортної академії наук України, що відбулося на другий день вже на кафедрі будівельних і дорожніх машин ХНАДУ, було заслухано та обговорено шість цікавих доповідей майбутніх кандидатів наук, в яких було висвітлено сучасні наукові технології у галузевому машинобудуванні.

Ці дві важливі події завершилися плідною працею, науковими дискусіями і великим бажанням співпраці щодо спільних досліджень.

Наші гості ознайомилися також з вечірнім Харковом, відвідали парк ім. М. Горького, сад ім. Т.Г. Шевченка та сад скульптур в центрі міста. Враження їхні були неперевершеними.

Насамкінець усі учасники подякували керівництву ХНАДУ, механічного факультету і кафедрі БДМ за бездоганну організацію цих наукових заходів.

О.І. Іваненко, доц. каф. БДМ

ДО ПРОФЕСІЙНОГО СВЯТА

СУЧАСНИЙ СТАН МОСТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ХАРКОВА

Закінчення. Початок на с. 8

визначити і вирішити конкретні завдання, змінивши ідеологію збереження та утримання мостових споруд. Вона повинна відображати такі важливі складові проблеми вдосконалення мостового господарства, як формування основ системи експлуатації мостів і створення системи управління експлуатацією (управління фізичним станом, якістю, надійністю при обмеженому фінансуванні).

Під «ідеологією» утримання слід розуміти систему поглядів та ідей, що дозволяють дати інструмент для реалізації одного з головних задумів – підвищення уваги утримання на кожному етапі життя споруди. Основа цієї ідеології полягає в такому:

– змінити систему утримання мостових споруд на підставі такого постулату: поки споруда не перейшла до п'ятого експлуатаційного

стану (непрацездатний), необхідно своєчасно виконати ремонт окремих пошкоджених елементів споруди, що впливають на стан всієї споруди;

– уточнити стратегію експлуатації мостових споруд на довгостроковий період, яка забезпечувала б економічно збалансовані рішення на рівні окремих елементів, що дозволить зберегти споруду в цілому для забезпечення її функціонування з достатньою надійністю мостів у майбутньому. Вдосконалювати існуючу систему їх експлуатації впровадженням системи збереження за рахунок зміни стратегії цілей. Наприклад, необхідно перенести ремонт покриття гідроізоляції та водовідведення на кінець другого і початок третього експлуатаційного стану (зараз цей ремонт знаходиться в четвертому стані).

Реалізація зазначеної стратегії фінансування дасть можливість підійти до плано-

мірного подальшого зниження коштів на удосконалення експлуатованих споруд (економічного зростання), за рахунок чого будуть вивільнені додаткові кошти Департаменту будівництва і дорожнього господарства та КП «Доррембуд» на розширення парку мостів або реконструкцію існуючих.

А.В. Більченко,
проф. каф. МКБМ

НОВАЦІЇ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Реформування системи освіти України у глобальному контексті сучасних соціальних вимог потребує розробки та впровадження інноваційних підходів у освітній процес. Наразі великого значення набувають професійна взаємодія та обмін досвідом викладачів різних закладів вищої освіти з міжнародними інституціями. Саме така подія і відбулася нещодавно у професійному житті викладачів факультету транспортних систем.

У рамках співпраці ХНАДУ із зарубіжними ЗВО викладачі кафедри транспортних технологій О.О. Орда та О.О. Шуліка, а також кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки В.О. Чепурна пройшли міжнародне стажування у Варненському університеті менеджменту (Varna University of Management, Bulgaria) за програмою «Стратегії вищої освіти для технологічних інновацій у глобальному контексті сучасних соціальних вимог».

Аудиторне навчання у вигляді групової роботи, робочих панелей, дискусій та фінальної презентації, розроблене викладачами проекту, проходило у м. Варна. Міжнародні курси під-

вищення кваліфікації викладачів проводила завідувач кафедри сучасних освітніх методів Варненського університету менеджменту проф. Dimitrina Kamenova.

Учасники стажувань опрацювали питання створення та переформування університетів у підприємницькі університети, що нині набувають поширення у світовому масштабі.

Під час групових дискусій викладачі застосовували освітні технологічні інновації з урахуванням сучасних соціальних вимог.

Результатом проходження міжнародного педагогічного стажування викладачами нашого факультету в Болгарії було підвищення їхнього професійного науково-педагогічного рівня, оновлення теоретичних і практичних знань, оволодіння інноваційними методами та технологіями в освітньому просторі, які спрямовані на поєднання науки і практики.

Під час стажування науковці ознайомилися також з культурою Болгарії та з особливостями європейської системи освіти.

Бажасмо нашим викладачам і надалі йти в ногу з часом у царині освітньої діяльності.

**О.О. Шуліка, доц. каф. ТТ;
Анастасія Рижкова,
ст. гр. Т-18-22**

ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

СЬОГОДЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Робота колективу нашої наукової бібліотеки спрямована на максимально якісне задоволення інформаційних потреб користувачів у навчальній, науковій та соціально-культурній діяльності шляхом надання вільного доступу до бібліотечних, національних і світових ресурсів.

Головним завданням сучасної університетської бібліотеки є не лише максимально повно орієнтувати свою діяльність на потреби науковця, але й стати інформаційним посередником у дослідженнях, здобутті наукового статусу викладачів та університету.

Згідно з «Концепцією розвитку сучасного університету в ХНАДУ» наукова бібліотека виконує такі завдання.

1. Підвищення наукового рейтингу університету.

Співробітники наукової бібліотеки ведуть наповнення архіву Dspace (dspace.khadi.kharkov.ua/dspace) науковими матеріалами. На тепер розміщено понад 2300 записів та розширено діапазон видів представлених документів.

Паралельно з наповненням EIArKhADI бібліотека продовжує брати участь у проектах, пов'язаних з наданням у відкритий доступ наукових збірників «Автомобільний транспорт», «Вісник ХНАДУ» та «Економіка транспортного комплексу», зокрема:

- у наукометричній базі Index Copernicus (Польща);
- шведській електронній бібліотеці DOAJ;
- у «Науковій періодиці України» (проект Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського) та ін.

2. Інформаційне забезпечення наукового і навчального процесів.

У локальній мережі реалізована можливість користуватися наукометричними базами даних Web of Science та Scopus, доступ до яких ХНАДУ отримав у 2017 р. відповідно до Наказу МОН України № 1286 від 19.09.2017 р.

Наукова бібліотека продовжує брати активну участь і в таких корпоративних проектах м. Харкова, як:

– проект бібліотек ЗВО Харкова «Єдина картка читача», що надає можливість користувачам нашої бібліотеки отримувати доступ до фондів бібліотек вишів Харкова;

– проект бібліотек ЗВО Харкова «Зведений каталог періодичних видань м. Харкова», участь в якому не тільки надає інформацію про перелік періодичних видань, які за передплатою одержують бібліотеки вишів Харкова, але й надає можливість користуватися ними.

Через відсутність комплектування друкованими виданнями НБ продовжує наповнення власних повнотекстових баз даних електронними версіями наукових та навчальних видань наших викладачів, які надають кафедри. На сьогодні бази даних наукової бібліотеки містять понад 4700 записів з повними текстами.

Наша діяльність висвітлюється на сайті наукової бібліотеки і в соціальній мережі на Ютубі (<https://www.youtube.com/user/NBKHNAUDU>). Платформа Ютуба сприяє розповсюдженню інформації про діяльність НБ і стала місцем неформального спілкування не тільки для студентів, але й для інших користувачів інтернету. На каналі НБ розміщуються створені в бібліотеці відеоролики, присвячені українським та зарубіжним письменникам, що висвітлюють цікаві факти їхньої біографії.

3. Інформаційно-бібліографічна діяльність.

Для студентів усіх спеціальностей 1-х, 3-х і 5-х курсів інформаційно-бібліографічний відділ кожен новий н.р. розпочинає з оглядових лекцій та екскурсій по бібліотеці. Здійснюється професійна допомога в оформленні бібліографічного опису для пристатейних списків та списків використаної літератури дисертацій, авторефератів тощо. Надаються постійні консультації щодо оформлення списків до дисертацій, авторефератів дисертацій та списків наукових і навчальних робіт (форма 11).

Восени планується низка тренінгів з бібліографічного опису документів для аспірантів ХНАДУ.

Для зручності користувачів нашої бібліотеки реалізована можливість замовлення по електронній пошті індексу УДК для наукових статей викладачів і студентів університету.

На сьогодні залишається актуальним завдання (згідно з постановою КМ) переведення фонду НБ ХНАДУ (28%) з індексів ББК на індекси УДК. Відповідні зміни проводяться в систематичному каталозі, в базах даних та відділах обслуговування і книгозберігання.

Відповідно до навчальних планів постійно редагується інформація автоматизованого модуля обліку «Книгозабезпеченість». Оновлюється перелік дисциплін, додаються нові та вилучаються старі. Ведеться постійне наповнення новими електронними виданнями. Відомості про наявність видань за фахом, з дисципліни та найменування кафедри можна отримати як в локальній мережі університету, так і на сайті НБ ХНАДУ. За бажанням можна вибрати видання з повним текстом, виділити і роздрукувати необхідну інформацію.

Упродовж року колектив бібліотеки брав активну участь у культурно-виховній діяльності університету, проводив культурно-масові заходи зі студентами всіх факультетів у рамках формату «Цікаві зустрічі».

Для якісної роботи електронної бібліотеки необхідно вирішити такі питання: реалізувати доступ до повнотекстової бази НБ для віддалених користувачів за допомогою сервера авторизації, що надасть змогу отримати доступ до навчальних матеріалів тим користувачам, які навчаються через мережу інтернет, та розширити коло користувачів. Дуже актуальним залишається питання щодо створення мобільних версій web-сторінки НБ та електронного архіву ХНАДУ. Для більш повного висвітлення наукової діяльності нашого університету потрібно відображати в EIArKhADI та надавати електронні версії до бібліотеки матеріалів наукових конференцій, які проходять на базі ХНАДУ, що друкуються у видавництвах та за рахунок кафедр.

Для підвищення інформативної культури користувачів необхідно поновити лекції для користувачів з бібліографічного опису документів згідно з новим ДСТУ.

О.С. Шевченко, директор НБ

СЛАВНІ ТРАДИЦІЇ ХНАДУ

Традиції – це завжди чийсь перший крок, що встиг закарбуватися в бурхливому плінні історії. Її носіями є люди, які вклали частинку своєї душі в те, щоб наш університет був відомим навчальним закладом європейського рівня.

Є в нашому університеті чудова традиція – здійснювати яскраві мрії своїх вихованців. Одна з таких мрій – посвята у студенти ХНАДУ. Цьогоріч імпровізована актова зала під відкритим небом зібрала і самих винуватців свята та їхніх батьків, і членів ректорату, викладачів та кураторів груп, і представників мас-медіа. Серед почесних гостей – представники владних структур і керівники автомобільно-дорожньої галузі Харківщини, а також поважні випускники нашого університету.

З Днем знань цьогорічних першокурсників привітали заступник директора департаменту інфраструктури транспорту, начальник управління транспорту і пасажирських перевезень Харківської міської ради, у минулому – наш випускник Олександр Куколь; генеральний директор ТОВ «Автомобільний дім Соллі-плюс» Олег Пучков, голова правління ПАТ «АТП-16364» Олександр Степко, який, як і більшість співробітників його підприємства, також наші випускники.

Виступаючи на святі знань, начальник відділу безпеки дорожнього руху управління патрульної поліції в Харківській області Олександр Огризко наголосив, що його служба не лише складається з колишніх студентів-автодорожників, але й завжди звертається за кваліфікованою допомогою до учнів університету.

А начальник служби автомобільних доріг Харківської області Євген Зражевцев традиційно завітав до своєї рідної alma mater не лише як керівник, але й як пращодавець, адже його служба активно працевлаштовує студентів і випускників ХНАДУ.

Перший заступник начальника ДП «Харківський метрополітен», почесний громадянин м. Харкова Михайло Пилипчук, звертаючись до нинішніх першокурсників, сказав, що під час навчання вони мають знаходити час, щоб побачити усю красу нашого дивовижного і вічно молодого студентського міста.

До першокурсників з палкими наставницькими словами звернувся і директор освітнього центру м. Ірбіт (Йорданія), випускник 1985 року Нідаль Русан.

Але найтепліші слова привітання зі вступом до ХНАДУ пролунали з вуст ректора, професора А.М. Туренка. Анатолій Миколайович не лише подякував юнакам і дівчатам за вибір саме нашого університету для здобуття вищої освіти, але й сказав їм напутні по-батьківськи теплі слова, побажавши великих успіхів у навчанні і наукових дослідженнях, громадській і культурно-масовій діяльності.

Від імені іноземних студентів, яких нині навчається в нашому університеті майже 500 осіб, першокурсників привітав студент із Марокко Яссир Бай.

Під час посвяти у студенти за усталеною традицією з рук поважних гостей свята символічний студентський квиток і ключ від знань отримують саме першокурсники. Цьогоріч студентський квиток отримали сестри-близнюки Ольга та Олена Мельники, а ключ від знань – Микола Бузаєв.

Наш навчальний заклад пишається численними спортивними здобутками своїх вихованців. За доброю традицією на першOVERесневому святі титуловані спортсмени гордо продемонстрували присутнім свої спортивні нагороди, здобуті на змаганнях різного рівня у чесній боротьбі. Цьогоріч, як і в попередні роки, перед першокурсниками пройшли чемпіони і призери світової, європейської і національної першості.

Родзинкою свята став виїзд на святковий майданчик гоночних автомобілів, зокрема легендарних «ХАДІ-2», «ХАДІ-31» і «ХАДІ-34», що перевершило всі найяскравіші миті цьогорічних урочистостей з нагоди посвяти у студентське братство нашого рідного університету.

День знань для першокурсників 2019 року ознаменувався не лише посвятою у студенти ХНАДУ, але й подією, що пов'язала нинішнє студентство з духовними освітняськими традиціями усіх поколінь. Завжди так було, є й буде – зберігачами скарбу знань є викладачі і наставники, а за покликанням – науковці світового рівня, якими пишається наш дружний колектив. Саме цього чудового переддвересневого дня до пам'ятника Вчителю, Педагогу, Вченому, а також до стели ветеранів ХАДІ – ХНАДУ, які віддали своє життя у роки Другої світової війни, першокурсники поклали корзини квітів, що також є доброю традицією свята. Ця урочиста мить є яскравим прикладом патріотизму усіх поколінь нашого вишу, поваги до власної історії та пошани до педагога вищої школи.

Яскравими концертними номерами нинішніх першокурсників привітали дружина фіналіста конкурсів «Хвилина слави» та «Україна має талант» Ольга Кварта, яка разом з чоловіком Олександром виступала на нашій сцені, а також обдаровані самодіяльні артисти художніх колективів студентського клубу ХНАДУ.

Ольга Васильківська

АРХІТЕКТОР ДУШКІН

Щодня сотні, тисячі людей проходять повз будівлю головного навчального корпусу ХНАДУ, а студенти, викладачі та співробітники заходять до будівлі – ошатної, урочистої й красивої. У багатьох із них виникає запитання: хто ж створив цей неповторний шедевр архітектури? Хто ці люди і яка їхня доля?

Одним із провідних авторів проекту будівлі був наш земляк з Харківщини Олексій Миколайович Душкін. Народився він 24 грудня 1903 р. (за іншими даними – 6 січня або 24 грудня 1904 р.) в селі Олександрівка на Харківщині (нині це Богодухівський р-н). Мати його, Надія Володимирівна Фехтер, по батьківській лінії наполовину німкеня швейцарського походження, наполовину – французенка; по материнській лінії – донська курінна козачка. Батько – Микола Олексійович Душкін – вчений-грунтознавець і агроном.

Олексій разом із старшими братами отримав домашню освіту, вступив до реального училища в Харкові, де провчився до 1919 р. Працював на складі Губнаросвіти, потім – техніком-будівельником 2-го Держхолодильника.

За вимогою батька Олексій вступив до Харківського меліоративного інституту, але в 1923 р. перевівся на 2-й курс хімічного факультету Харківського технологічного інституту. Після смерті батька в 1925 р. перевівся на інженерно-будівельний факультет цього ж інституту, де домігся зарахування до класу одного з найпровідніших архітекторів сучасності – академіка Олексія Миколайовича Бекетова.

Закінчив навчання на інженерно-архітектурному відділенні факультету, захистивши дипломну роботу за темою «Комбінація друкарів». Але диплом про вищу освіту Олексій не отримав через заборгованості з української мови. І лише коли О.М. Душкін став відомим архітектором, йому все ж було видано диплом.

Упродовж свого життя Олексій Миколайович працював майже в усіх напрямках архітектури, у т.ч. спеціалізувався і в галузі транспортного будівництва. Початок його професійної діяльності пов'язаний з конструктивізмом, він відчував творчий вплив братів Весніних. У 1930 – 1932 рр. він брав участь у проектуванні Нової Горлівки, Нового Краматорська тощо.

За проектом О.М. Душкіна, виконаним у 1932 – 1934 рр. у співпраці з Е.Л. Гамзе, у Харкові на вул. Басейній споруджена будівля, яку нині майже в усьому світі знають як головний навчальний корпус Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. У повоєнний час (1950 р.) архітектор Г.Г. Домшлак зробив деяку реконструкцію фасаду будівлі, після чого й з'явилися наші знамениті колони.

Архітектор О.М. Душкін брав участь у багатьох архітектурних конкурсах різного рівня та був володарем численних премій (1931 – 1933 рр.).

Олексій Миколайович Душкін зробив новаторський внесок у метробудівництво, фактично створивши новий напрямок в архітектурі – підземну урбаністику, і присвятивши цьому майже все своє подальше життя. Він став автором багатьох станцій Московського метрополітену, отримавши у 1939 р. за проект станції «Маяковська» Гран-прі на всесвітній виставці у Нью-Йорку. Через 70 років (2009 р.), під час опитування містян, ця станція названа найкращою, друге і третє місця також отримали станції, спроектовані О.М. Душкіним.

У повоєнні роки за проектами О.М. Душкіна побудовані залізничні вокзали в Дніпрі, Волгограді, Брянську, Євпаторії, Сімферополі, Сочі (два останні дещо схожі між собою). За свої роботи Олексій Миколайович тричі був удостоєний премій найвищого ґатунку, нагороджений орденом Леніна, двічі – орденом Трудового Червоного Прапора, багатьма медалями.

О.М. Душкін належить до когорти 100 великих архітекторів світу. В пам'ять про О.М. Душкіна в районі ХТЗ названа вулиця. Можливо й на споруді головного навчального корпусу ХНАДУ буде встановлено пам'ятну дошку на честь цієї талановитої людини.

Отримані О.М. Душкіним премії не уберегли його від політичних гонінь. У березні 1935 р. він був заарештований та ув'язнений в Лубянці, потім переведений до Бутирки, але наприкінці квітня того ж року звільнений. Врятувало його відвідування майже закінченої 1-ї черги метро урядовою делегацією, до якої входили нарком іноземних справ М.М. Литвинов і міністр іноземних справ Англії Антон Іден, який захотів познайомитися з авторами оформлення чергової станції метро. Через три дні Олексія Миколайовича було звільнено з ув'язнення.

Постраждав він і у 1955 р. від хрущовського указу про усунення надмірностей у проектуванні і будівництві. Причиною став вокзал в Сочі, побудований у дусі палаццо раннього Ренесансу. Після цього видатний скульптор аж до своєї смерті в 1977 р. змушений був займатися лише викладацькою діяльністю у Московському архітектурному інституті.

Про Еммануїла Львовича Гамзе, який брав участь у проектуванні і спорудженні будівлі ХНАДУ, ми маємо обмаль інформації. Відомо, що він народився у 1902 р. в Харкові, у 1930 р. закінчив Харківський будівельний інститут. Окрім участі в проектуванні і спорудженні будівлі на вул. Басейній, він був автором проекту Донецької державної обласної універсальної бібліотеки, проектував споруди будівельного і машинобудівного технікумів у м. Володимирі.

Помер Е.Л. Гамзе у 1969 р. і похований у Москві.

Валерій Ковальов

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ КОНТРАЦЕПЦІЇ

Починаючи з 2007 року за ініціативою десяти міжнародних організацій так чи інакше пов'язаних з проблемами планування сім'ї, почав відзначатися Всесвітній день контрацепції, який щорічно проводиться 26 вересня під девізом: «Контрацепція – це ваше життя, це ваша відповідальність».

Ініціювали проведення Всесвітнього дня контрацепції такі організації:

1. Агентство США з міжнародного розвитку.
2. Азіатсько-Тихоокеанська рада з контрацепції.
3. Європейське товариство контрацепції і репродуктивного здоров'я.
4. Латиноамериканський Центр «Здоров'я і Жінка».
5. Німецький фонд світового населення.
6. Міжнародна федерація дитячої та підліткової гінекології.
7. Міжнародна федерація планування сім'ї.
8. Мари Стоупс Інтернешнл.
9. Pan American Health and Education Foundation (ПАНЕФ).
10. Рада з народонаселення.

Усі ці організації сповідують принцип, згідно з яким кожна вагітність повинна бути бажаною.

Вони бачать свою місію в тому, щоб максимально підвищити обізнаність населення про способи і методи контрацепції, дати молодим людям можливість самостійно приймати поінформовані рішення щодо питань сексуального та репродуктивного здоров'я, уникнути незапланованих вагітностей, щоб дівчатам (перш за все неповнолітнім) не доводилося вдаватися до абортів.

Цей день, за задумом організаторів, повинен привернути увагу влади і громадськості до проблем, які виникають внаслідок недостатнього статевого виховання і зневаги до засобів контрацепції.

Рішення щодо правильної контрацепції приймати нелегко, особливо, коли є з чого обирати.

Існує 15 методів контрацепції, схвалених Національною службою охорони здоров'я Великої Британії, але жоден з них не надійний на всі 100%.

Адміністрація рекламних стандартів заборонила рекламу в Facebook додатку «Натуральні цикли» після того, як виявила, що він вводить в оману. Додаток рекламує як «дуже точний» та «клінічно протестований», але це «перебільшення» його ефективності.

Є контрацептиви, які ефективні на 99%, а є – до 71%.

ПОРІВНЯННЯ КОНТРАЦЕПЦІЇ

Ефективність контрацепції залежить від типу, який ви використовуєте, а також від правильності застосування.

Важливо чітко дотримуватися інструкцій при використанні контрацептивів, щоб вони були максимально ефективними.

ПРИРОДНЕ ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї

Природне планування сім'ї – це процес моніторингу різних сигналів фертильності упродовж менструального циклу, щоб передбачити, коли ви можете завагітніти.

Якщо все робити правильно, це може бути ефективним на 99%, але «звичайне використання» робить його продуктивним приблизно на 76%.

Від цього методу немає жодних фізичних побічних ефектів, але він менш ефективний, якщо не дотримуватися чітких інструкцій.

Презервативи.

Існують два типи презервативів: чоловічі презервативи (одягаються на пеніс) та жіночі презервативи (вставляються у піхву).

Презервативи – це єдиний тип контрацепції, який може захистити від статевих інфекцій та запобігти вагітності.

Чоловічі презервативи ефективні на 98% та виготовлені з дуже тонкого латексу, поліізопрену або поліуретану.

Є декілька факторів, які можуть знизити ефективність чоловічих презервативів, такі як олійні речовини, креми або пошкодження.

Жіночі презервативи ефективні на 95%, їх поміщають всередину піхви.

Вони менш ефективні, якщо мають дірку або коли пеніс випадково входить повз презерватив.

Комбіновані таблетки ефективні більш ніж на 99% при правильному застосуванні, однак їхня ефективність знижується до 91% при «типовому використанні».

Найпоширеніший спосіб – щодня пити одну таблетку упродовж 21 дня, а під час менструації вживання припинити.

Ризики завагітніти з'являються, якщо ви не приймаєте таблетки регулярно, пропустили або якщо у вас сильна діарея чи блювота.

Також знижують ефективність таблеток певні антибіотики.

Контрацептиви Progestogen-only мають ефективність понад 99%, якщо їх правильно вживати. Ці таблетки слід приймати щодня без перерви.

Контрацептивна ін'єкція.

Ін'єкція ефективна на 99% і діє від восьми до 13 тижнів залежно від препарату. Під час «типового використання» вона ефективна приблизно на 94%.

На такий метод контрацепції не впливають інші ліки, але це може призвести до нерегулярних циклів у жінок.

Після припинення дії ін'єкції фертильність може повернутися в норму.

Контрацептивний пластир.

Пластир ефективний на понад 99%, якщо його використовувати ідеально правильно, при «звичайному використанні» показник знижується до 91%.

Він випускає гормони у ваше тіло, які запобігають вагітності і які діють упродовж одного тижня.

Ви маєте міняти пластир щотижня упродовж трьох, потім тиждень пропустити.

Вагінальне кільце.

Вагінальне кільце теж має ефективність понад 99%, якщо його правильно використовувати, а «типове використання» ефективне на 91%.

Його поміщають всередину піхви, гормони потрапляють у кров та забезпечують контрацепцію упродовж місяця.

З таким кільцем ви можете займатися сексом, на нього не впливає блювота або діарея. Але, пам'ятайте, щомісяця його треба змінювати.

Контрацептивний імплант.

Такий метод контрацепції ефективний на 99% і працює упродовж трьох років.

Це невеликий пластиковий стрижень, який поміщають під шкіру руки, де він випускає гормони.

При цьому на його ефективність можуть вплинути певні антибіотики та ліки.

Внутрішньоутробна система.

Це метод контрацепції, який має ефективність понад 99%. При цьому він працює від трьох до п'яти років залежно від типу.

Пристрій випускає гормон прогестоген.

Його описують, як один з найефективніших форм контрацепції, який існує у Великій Британії. При цьому застерігають, що після його встановлення існує невеликий ризик інфікування.

Внутрішньоматкова контрацепція.

Має високу ефективність і може залишатися упродовж п'яти – десяти років залежно від того, як ви цей метод використовуєте.

Це схоже на внутрішньоутробний метод, але в ньому є пристрій, що вставляють у матку і він випускає мідь, аби запобігти вагітності.

Діафрагма.

Якщо застосовувати ідеально зі сперміцидами, то діафрагма ефективна на 92 – 96%. «Типова експлуатація» має ефективність приблизно 71 – 88%. Тому цей метод не настільки ефективний, як інші види контрацепції.

Діафрагму виготовляють з силікону та вводять у піхву перед статевим актом. Після статевого акту вона має ще лишатися упродовж щонайменше шести годин.

Робіть свій вибір правильно, чітко дотримуйтесь інструкцій і нехай все у вашому житті буде бажаним!

Ж.Д. Кравченко,
лікар-терапевт ХНАДУ,
заст. гол. лікаря
з ОМР КНП «МСЛ» ХМР

ВІТАННЯ

Вітаємо ювіларів

(які народилися у вересні – жовтні)

Володимира Максимовича Колодяжного – професора кафедри інформатики і прикладної математики.

Ірину Василівну Дощечкіну – професора кафедри технології металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка.

Анатолія Вікторовича Ужву – доцента кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула.

Андрія Олександровича Молодана – доцента кафедри технології машинобудування і ремонту машин.

Ольгу Іллівну Безбабічеву – доцента кафедри мостів, конструкцій та будівельної механіки.

Ларису Миколаївну Ачкасову – доцента кафедри управління та адміністрування.

Олександра Васильовича Рябушенка – доцента кафедри організації та безпеки дорожнього руху.

Сергія Валентиновича Очеретенка – доцента кафедри транспортних систем і логістики.

Олену Олександрівну Чевичелову – старшого викладача кафедри іноземних мов.

Юлію Ігорівну Авдєєнко – викладача кафедри мовної підготовки.

Вікторію Яківну Новаковську – асистента кафедри будівництва та експлуатації автомобільних доріг ім. О.К. Біруля.

Людмилу Володимирівну Бутко – завідувачку відділу наукової бібліотеки.

Наталію Станіславівну Сечину – завідувачку відділу наукової бібліотеки.

Тетяну Михайлівну Сиволап – головного бібліотекаря наукової бібліотеки.

Ірину Вікторівну Клітну – провідного фахівця навчального відділу.

Тетяну Балтобайвну Калініченко – провідного фахівця відділу міжнародних зв'язків.

Ірину Анатоліївну Крятенко – фахівця-маркетолога відділу міжнародних зв'язків.

Раїсу Давидівну Фоміченко – старшого лаборанта з вищої освіти кафедри технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії ім. М.І. Волкова.

Кирила Андрійовича Лупояда – діловода ректорату.

Аліну Анатоліївну Степанюк – оператора копіювальних і розмножувальних машин друкарні.

Раїсу Михайлівну Дмитренко – агента з постачання відділу матеріально-технічного постачання.

Людмилу Олексіївну Стодінікіну – паспортистку студмістечка.

Олену Олексіївну Складарову – сторожа відділу охорони.

Олену Вікторівну Шило – сторожа відділу охорони.

Віктора Івановича Світличного – сторожа відділу охорони.

Любов Миколаївну Висторопську – чергову гуртожитку №5.

Марину Олександрівну Гришагіну – прибиральницю господарчого відділу.

Слизавету Михайлівну Соляник – прибиральницю господарчого відділу.

Любов Петрівну Піпенко – прибиральницю гуртожитку №2.

Аллу Іванівну Скребцову – прибиральницю гуртожитку №2.

Юрія Валентиновича Чуба – електрика 2 розряду гуртожитку №6.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, міцного здоров'я і родинного щастя, великих успіхів і гідних здобутків у професійній діяльності на користь нашого рідного університету!

Колектив ХНАДУ

ПОЕТИЧНІ ОБРІ

Октябрь в саду.
Какое многоцветье!
Как пышны астры!
Храбро так цветут,
Как будто впереди еще столетье
До той поры,
как выюги заметут...
Людмила Сигалова

Осень в лесу
Осень покрыла
весь лес позолотой –
Бабьего лета прекрасны щедроты.
Листья шуршат
у меня под ногами –
Будто бы сотни цветных оригами.
Альберт Шаповалов

Всё самое прекрасное внезапно...
В вечернем парке светят фонари
И нежно-дождевой витает запах.
Иду искать я чудо: раз, два, три...

Но, видит Бог, ведь чудеса повсюду –
Что ни возьми, куда ни посмотри,
И именно поэтому я буду
Шептать самозабвенно: раз, два, три...

А листья золотыми рыбками
Плывут неспешно по реке...
А над рекою клён с улыбкою
Склонился в пёстром парике.

Зима, весна и лето кружатся
И ускользают в облака.
А осень хлопает по лужам
В своих промокших башмаках...
То улыбнётся, то нахмурится,
А то распахнет навзрыд –
И тонут сумрачные улицы
От этих стонов и обид.

Пуškai плохое перемелется
И станет белою мукой.
А осень – экая безделица!
Её люблю я и такой.
Светлана Щиголева

Октябрь
Вновь травка вдруг зазеленела
И изумрудом заблестела,
Умыта влагой дождевой,
Как будто Божьею рукой.

А рядом, в солнечных лучах,
Берёзки белые стоят.
Сияет золотом листва
И с нею храмов купола...

Так лета бабьего свиданье,
Объятм нежным одарив,
Как сокровенное мечтанье,
Дарит страстей и чувств прилив.
Валентин Никитин

Состояние души
То снег в душе идет, то выюга,
Услышать бы, понять друг друга,
Сменить риторику войны
На счастье мирной тишины.

Но как услышать, если уши
Заткнули наглухо беруши,
Как разобраться, если веру
Попрали ратники химеры.

Нам суета сулит тревоги,
Отмерив путь длиною в жизнь,
Бог выбирает нам дороги.
О, Боже, Ты не ошибись!

Дай нам понять и разобраться,
Кто прав из нас, кто виноват,
Ведь может каждый ошибаться.
Верни добро всем во стократ.

Марина Власенко

Ах, глупый, глупый человек!
Не проживает умно век.
Он жизнь познаёт на ощупь,
А нужно ощущать твёрдую поступь.

Ах, Господи, взгляни на своих чад,
Нам без Тебя дорога только в ад.
Ты научи рассматривать пути,
Чтобы с открытыми глазами
нам идти.

Дай, Господи, скорее нам
прозрение,
И к созиданию вложи охоту
и умение,
Чтобы творились только
добрые дела,
Чтоб на большой Земле
избавиться от зла!

Нина Корх

Мировоззрение

По дороге своего же вымысла
Я хожу, признаюсь, не привык.
Мне остался покой и истина,
А я мечтаю все съехать от них.

Что мне шепчет
тот северный ветер?
Он не может понять все сполна.
Притворись на секунду
таинственным,
И забудь все, что было тогда.

Потихоньку шагаю вперед,
Я назад не шагну никогда.
Может вольная птица меня унесет,
И продолжу я плыть по волнам.
Денис Качан

Жизнь и Смерть.
Начало и Конец.
Может вольная птица меня унесет,
И в Судьбу тернии сложит...
Получилась жизнь, или нет,
Кто в конце нам даст ответ?
Татьяна Педан

Пусть снегом
запорошены виски,
Давно по отчеству
Вас называют,
Не поддавайтесь
серой мле тоски,
Ведь Ваше сердце
старости не знает.

Спешите на свидание, пока
Есть тот, к кому душой
вы прикипели,
Пока зовут куда-то облака,
Пока звенят над миром
птичьи трели.

Как в тридцать лет,
спешите в шестьдесят
И даже в восемьдесят пять –
кому какое дело!
И пусть снежинки на виски летят,
Одно лишь важно:
чтобы сердце пело!
Иван Лучко

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

НАСТАВ ЧАС ЗМІН

Кожен день для сучасного студента – це нова історія, яка залишає вагомий слід у житті і надовго закарбовується в пам'яті. А щоб студентські роки стали примітними та більш яскравими спогадами у майбутньому студентська рада університету докладає для цього максимум зусиль.

Наприкінці вересня у житті студентства університету відбулася визначна подія – вибори голови та членів студентської ради. На цей захід прийшли небагато студентів всіх факультетів.

Збори розпочалися з представлення нової програми студентської ради, яку висунула кандидата на посаду голови студради Юлія Кравченко, що включає:

*Апгрейт – найкрутіші лекційні заняття кращих спікерів на абсолютно різних темах.

*Скидочні картки ХАДіків – у нас є свої партнери, з якими ми довго співпрацюємо та які не проть скидок для студентів нашого закладу.

*Інформативність – розвиток наших каналів у соцмережах (Instagram, Telegram).

*Івент – найсильніша складова студради, це безліч емоцій, які ми хочемо подарувати вам під час наших надсучасних заходів.

*Добро – розвиток волонтерства під гаслом: «Краще маленьке діло, ніж велике співчуття».

*Хелп студенту – будь-яка допомога нашим студентам.

За підсумками таємного голосування головою студентської ради нашого вишу було обрано студентку 4-го курсу ФУБ Юлію Кравченко, яка є справжнім генератором думок нашої оновленої команди студентського самоврядування. Крім того, Юлія відповідальна за соцмережу Instagram.

Заступником голови студради стала Марина Обозна (ст. 3-го курсу ФУБ), яка упродовж року вже працювала у складі студради університету і є депутатом Молодіжної ради Харківської мерії.

До складу новообраної студради ХНАДУ увійшли:

Голова студради АФ – третьокурник Владислав Колмагоров, який веде активне студентське життя і також упродовж року працював у складі студради університету.

Голова студради ДБФ – третьокурник Максим Гахов, який упродовж року працював у складі студради університету та сім років займається спортивними і бальними танцями.

Голова студради МФ – другокурник Микита Луценко. Микита півроку працював у складі студради університету. А ще він дуже активний і працездатний – справжній лідер свого факультету.

Голова студради ФУБ – третьокурниця Яна Лівенцова, яка до виборів півроку працювала у складі студради ФУБ і дуже подобає пізнавати щось нове.

Голова студради ФТС – третьокурник Артем Самойлов, який (як і його колеги) упродовж року працював у складі студради університету, а також обожає спорт і вивчення іноземних мов.

Секретарем студради ХНАДУ обрано Тетяну Тугай (ст. 2-го курсу ФТС), за плечима якої рік роботи на користь студради університету і яка є хореографом танцювального колективу «Альянс».

За напрям «Іноземні комунікації» відповідає Станіслав Степаненко (ст. 4-го курсу АФ), який має чималий досвід роботи у складі студради університету і готовий до будь-яких складнощів.

Науковим сектором опікується Анастасія Рижкова (ст. 3-го курсу ФТС), яка також упродовж року працювала в складі студради університету, залюбки займається відеозйомкою та обожає виступати на сцені.

Культмасовий сектор очолила Олександра Безридна (ст. 2-го курсу АФ), учасниця «Міс ХНАДУ 2018», чемпіонка України та учасниця чотирьох чемпіонатів Європи з боулінгу.

За напрям «Волонтерство» відповідає третьокурник ФТС Максим Півторацький – активіст студентського життя університету та фіналіст конкурсу «Голос ХНАДУ 2018».

Редколегію доручили очолити мені, адже я упродовж року працював у складі студради університету, брав участь у конкурсі «Містер ХНАДУ 2017», шість років займаюсь ораторським мистецтвом і п'ять років футболом.

За роботу інформаційного сектора відповідає третьокурник АФ Степан Калініченко, який упродовж року працював у складі студради університету та є учасником конкурсу «Містер ХНАДУ 2018».

Працевлаштуванням відініні опікується студент 2 курсу МФ Максим Лавров. Він також упродовж року працював у складі студради університету, займається волонтерством і науковою діяльністю.

За зв'язок з гуртожитками відповідає Ілона Онишко (ст. 2-го курсу ДБФ), яка вісім років займається вокалом та обожає математику.

У зоні відповідальності студента 2-го курсу МФ Єгора Прокопенка спортивно-масова робота. Єгор професійно займався викладанням танців і є бездоганним програмістом.

Шановні студенти ХНАДУ, ми чекаємо саме на вашу підтримку усіх наших починань та ініціатив.

У наш стрімкий час дуже важливо, коли студентське життя не закінчується за стінами навчального закладу, адже кожен день – це ще одна можливість, яку кожен із нас просто повинен використати на всі сто відсотків.

Денис Качан, студкор студради

ОФІЦІЙНО

ЗВІТУЄ
СТУДЕНТСЬКА
ПРОФСПІЛКА

Студентське життя – це не тільки складання іспитів і заліків. Це ще й прекрасний шанс побачити світ, приславшись до однієї з численних програм обміну, це нові знайомства і міцна дружба на довгі-довгі роки.

А ще студентське життя – це коли ходиш у кіно винятково у «студентський день» тому, що маєш два квитки за ціною одного. Одним словом, студентське життя – це те, про що згадаєш і смієшся до сліз. Саме профспілка університету робить життя студента цікавішим та економічнішим. А ще кожні п'ять років студпрофспілка звітує про виконану роботу.

От і наприкінці вересня відбулася чергова звітна конференція профспілки студентів, де було вкотре переобрано голову ППОС С.М. Урдзіка, а також представлені та обрані нові профоргани факультетів.

Інструктор з культурно-масової роботи О.М. Лісконог доповіла про заходи і свята, які

проводились за звітний період та які плануються в найближчий час.

Голова ревізійної комісії відзвітувала про надходження і витрати коштів профспілки за останні п'ять років та куди і як їх було витрачено.

Голова ППОС С.М. Урдзік детально розповів про фінансову складову профспілкового комітету, акцентувавши увагу на пільговому проїзді студентів в КП «Метрополітен» м. Харкова та проїзді в міському і міжміському транспорті студентів-сиріт.

Після офіційної частини студентів повідомили, що в цьому році пільговий проїзд буде не тільки в метрополітені, але і в трамваях і тролейбусах через програму E-ticket. Сергій Миколайович розповів також про численні заходи та соціальні програми, заплановані на поточний навчальний рік, зокрема: День донора, День відмінника, конкурс «Кращий гуртожиток ХНАДУ» та інші.

Під час конференції було також обговорено низку важливих питань: про соціальні виплати

студентам-сиротам та студентам, які потребують термінової фінансової допомоги, адже своєчасна допомога студентам з оформлення соціальних виплат – це одне із головних завдань профспілки. Дуже тішить той факт, що наша профспілка традиційно і вчасно допомагає студентам пільгових категорій, які отримують виплати у повному обсязі згідно з чинним законодавством. Сергій Миколайович вкотре наголосив, що профспілка завжди готова допомогти кожному студенту.

Наприкінці конференції студенти ставили доповідачеві запитання щодо пільгового проїзду, соціальної стипендії, організації дозвілля та оздоровлення.

Звітна конференція студентської профспілки пройшла успішно, адже юнаки і дівчата цікавляться соціальними питаннями діяльності нашого університету.

Анна Шангіна, гр. Дг-21-18

ОСІНЬ СПОРТИВНА

САМБО

У вересні в м. Карлови Вари (Чехія) відбувся Кубок Європи з самбо, де взяли участь понад 150 самбістів із 14 країн (Україна, Німеччина, Франція, Італія, Бельгія, Данія, Білорусь, Росія і т.д.).

У складі збірної України виступала і студентка третього курсу факультету транспортних систем нашого університету, майстер спорту України міжнародного класу Катерина Москальова (в.к. 68 кг).

Нам дуже приємно, що Катерина у цій складній боротьбі стовідсотково проявила титанічну мужність, гідну тактичну підготовку і готовність до перемоги, виборовши почесне друге місце.

Принагідно зазначимо, що Катерина у запеклій боротьбі із титулованими і сильними самбістками з Європи вдало провела чотири зустрічі та у фіналі боролася із суперницею з Росії. Наша спортсменка провела цю зустріч на рівних, але судді (за попередженням з однаковими очками) віддали перевагу росіяниці.

До речі, на II європейських Іграх з самбо, що нещодавно пройшли у столиці Білорусі м. Мінську, провівши п'ять дуже важких зустрічей з найсильнішими суперницями Європи, Катерина Москальова здобула перемогу у росіянки, але програла самбістці з Хорватії, також посівши друге місце.

Палко вітаємо нашу спортсменку з гідним виступом на цьому європейському щорічному Кубку з самбо і бажаємо їй у подальшому нагород лише найвищого ґатунку.

Р.А. Алієв,
ст. викл. каф. ФВіС

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідцтво про реєстрацію: серія ХК №80.

Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП,

вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204.

Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua

Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ.

Тираж 500 прим.

Зам. № 277 /19 від 13.09.2019 р.

Головний редактор О.Д. Васильківська

Коректура Л.А. Пустовойтової

Комп'ютерна верстка О.Г. Безродного

Фото О.М. Лісконог

УНІВЕРСІАДА

На Всесвітній літній Універсіаді, що відбулася нещодавно в Неаполі (Італія), бронзовим призером став студент механічного факультету Денис Воронівський. У турнірі з тхеквондо він посів третє місце у ваговій категорії до 80 кг.

Колектив кафедри пишається Денисом і бажає йому великих успіхів у навчанні та подальшій спортивній кар'єрі!

ЄДИНОБОРСТВА

Нещодавно у місті Загреб (Хорватія) пройшов чемпіонат Європи серед студентів з єдиноборств, де студентка механічного факультету Олександра Даньшина виборола перемогу у суперниць з Австрії, Кіпру та Іспанії і стала чемпіонкою Європи.

Вітаємо Олександру з чудовим виступом і бажаємо їй успіхів у навчанні, міцного здоров'я та нових перемог!

СПАРТАКІАДА СТУДМІСТЕЧКА

Нещодавно на спортивних майданчиках ФУБ (519 м/р) відбулася Спартакіада студмістечка, присвячена Дню фізичної культури і спорту. Цьогоріч змагання проходили з чотирьох видів спорту: настільного тенісу, міні-футболу, стритболу та волейболу.

За підсумками цих змагань місця серед команд-учасниць розподілились так.

У змаганнях з настільного тенісу перше місце здобула команда гуртожитку №5, друге – гуртожитку №6, третє – гуртожитку №2 і четверте місце – гуртожитку №1.

У міні-футболі перше місце вибороли гравці гуртожитку №2, друге – гуртожитку

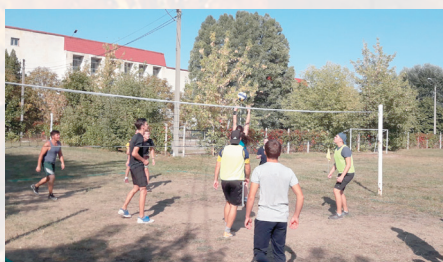
ку №6, третє – гуртожитку №5 і четверте місце – гуртожитку №1.

У змаганнях зі стритболу першість посів гуртожиток №1, друге місце виборов гуртожиток №2, третє – гуртожиток №5 і четверте місце дісталось гуртожитку №6.

Серед команд з волейболу перше місце виборов гуртожиток №2, друге – гуртожиток №6 і третє місце – гуртожиток №1.

Вітаємо команди-переможниці та бажаємо всім учасникам великих успіхів у навчанні, а також гідних здобутків у подальшій спортивній височині!

А.І. Семенов,
ст. викл. каф. ФВіС

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.